

Р. Кочев

МАКЕДОНСКА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ

СОВРЕМЕНИ АСПЕКТИ
НА ВИРУСНИТЕ ХЕПАТИТИ
СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА ХЕПАТИТОТ Ц

МАКЕДОНСКА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ

СОВРЕМЕНИ АСПЕКТИ
НА ВИРУСНИТЕ ХЕПАТИТИ
СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА ХЕПАТИТОТ Ц

Реферати од научен собир одржан во МАНУ
на 29 мај 1992 година

СКОПЈЕ, 1994

М. КАМЧЕВА, Н. КАМЧЕВ, Е. ТОДОРОВСКА,
А. СТАРОВА, И. ДЕЈАНОВ

ПРИСУСТВО НА HBsAg И HCV АНТИТЕЛА КАЈ ВРАБОТЕНИТЕ ВО НЕКОИ РАБОТНИ ЕДИНИЦИ ЕКСПОНИРАНИ НА HBV- И HCV-ИНФЕКЦИЈА ВО МЕДИЦИНСКИОТ ЦЕНТАР – ШТИП

Досегашните испитувања на населението во Општина Штип покажаа присуство на HBV-инфекцијата. Меѓу дарителите на крв 4,83% се позитивни на HBsAg (1987–1989), а кај прегледаните болни со сомнение за хепатит со HBV-инфекција се 34,4% (1987–1989) [1]. Досега немавме податоци за присуство на HCV-инфекцијата специфично идентифицирана.

Поради тоа што инфекциите со HBV и HCV претставуваат професионален ризичен фактор, во Медицинскиот центар во Штип спроведовме испитување на белезите на HBV-инфекцијата (HBsAg) и HCV-инфекцијата (антитела на HCV) кај вработените од четири работни единици најизложени на ризик од горната природа.

Материјал и методи

Испитувани се сите вработени во РЕ Лабораторија, РЕ Трансфузија, РЕ Хемодијализа и РЕ Инфективни болести. Вкупниот број на испитани е 64. Испитувањето е извршено на серум добиен од венска крв. Определување на HBsAg и на HCV-антителата е правено со употреба на тест-китовите од фирмата Abbott (Abbott Diagnostics Division, Wiesbaden, BRD).

Резултати

Испитувањата покажаа дека вработените имале HBV-инфекција лично и во семејството, но HCV-инфекцијата не е констатирана (табела I).

Структурата на вработените по работен стаж и возраст покажува дека три четвртини се со работен стаж до 20 години и возраст до 40 години (табела II и III).

Табела I

Резултати од испитувањето на HBsAg и на HCV-антителата кај вработените во Медицинскиот центар – Штип

Работна единица	Број на вработени лица	1992 година				
		Прележан хепатит		Хепатит во семејство		Позитивен HBsAg по прележан хепатит (бр.)
		HBV	HCV	HBV	HCV	
Лабораторија	14	3	0	5	0	1
Трансфузија	12	0	0	5	0	1
Хемодијализа	14	5	0	1	0	0
Инфективни болести	24	1	0	3	0	1
Вкупно:	64	9	0	14	0	3

Табела II

Работен стаж на вработените во испитуваните РЕ на Медицинскиот центар – Штип

Работна единица	Број на вработени лица	1992 година			
		Работен стаж по години			
		до 10	10 – 20	20 – 30	над 30
Лабораторија	14	4	6	4	0
Трансфузија	12	3	8	1	0
Хемодијализа	14	11	2	1	0
Инфективни болести	24	8	9	5	2
Вкупно:	64	26	25	11	2

Од табела I може да се види дека и во семејствата на вработените има голем број на заболени членови од хепатитис Б.

Табела III

*Возраст на вработените во испитуваните РЕ
на Медицинскиот центар – Штип*

Работна единица	Број на вработени лица	1992 година		
		Возраст по години		
		20 – 30	30 – 40	40 – 50
Лабораторија	14	7	2	5
Трансфузија	12	1	7	4
Хемодијализа	14	4	7	3
Инфективни болести	24	6	8	10
Вкупно:	64	18	24	22

Дискусија

Професионалната експозиција на крв е вонредно важен ризичен фактор за пренесување на инфекција со HBV и HCV. Од направените испитувања кај вработените на работни места со можност за експозиција на крв (Лабораторија, Трансфузија, Хемодијализа и Инфективни болести) во сите единици, освен работната единица Трансфузија, има вработени кои прележале хепатит Б (HBV-инфекција), и тоа: 3/14 (21,43%) РЕ Лабораторија, 5/14 (37,71%) РЕ Хемодијализа и 1/24 (4,17%) РЕ Инфективни болести. Како најдобар одговор на ризичниот фактор за пренос на HBV и HCV-инфекцијата – експозицијата на крв од професионален карактер [2], е сознанието за опасноста од инфекцијата и будноста што треба да е присутна во текот на работното време. Тоа го потврдија и нашите резултати: вработените во работната единица Трансфузија не добиле HBV-инфекција воопшто (не прележале манифестен хепатит, не станале ни во еден момент HBsAg позитивни), вработените на Одделението за инфективни болести прележале HBV-инфекција многукратно помалку од оние во РЕ Лабораторија и РЕ Хемодијализа ($21,43 : 4,17 = 5,14$, $37,71 : 4,17 = 7,60$). Будноста за опасност од инфекцијата и познавањето на мерките за заштита од неа се најевтина, најнеопасна и најсигурна "вакцинација" на населението. Само со таа будност може да се објасни пет пати помалата честота на HBV-инфекцијата кај вработените на Одделението за инфективни болести (кои лекуваат болни со манифестна HBV-инфекција) во споредба со оние вработени во РЕ Лабораторија и близу осум пати помала одошто во РЕ Хемодијализа.

Инфекциите со HBV и HCV причинуваат огромни човечки и материјални загуби во светот и во нашата земја. Големиот број на заболени, тешките хронични последици и загубените работни часови се само дел од тешките и ненадминливи последици од инфекциите со HBV и HCV. Кога тие веќе се присутни, единствен сигурен пат за борба против нив е да се спречи инфекцијата. А за тоа најсигурен, најбезопасен и најевтин метод е здравственото воспитување и просветување, не негирајќи ја притоа активната имунизација. Можеби не е разбрана и не е ценета желбата на некои здравствени работници кои веруваат во тој метод. Всушност, и современата медицинска практика, охрабрана од модерната фармакологија и медицинска технологија, многу помалку отколку што тоа е потребно, и за жал сè помалку, обрнува внимание и одделува материјални средства за превентивната медицинска практика, во којашто спаѓа и здравственото просветување. За тоа многу можат да придонесат, ако посветат само половина од просторот и времето, средствата за јавно комуницирање (печатот, телевизијата).

Заклучок

Прикажани се резултатите од испитувањата на вработените во четири работни единици (Лабораторија, Трансфузија, Хемодијализа и Инфективни болести) на РО Медицински центар – Штип. Вработените во работните единици каде што будноста од инфекцијата е зголемена помалку заболуваат од HBV-инфекцијата. Интересно е да се подвлече фактот дека, иако професионално сите вработени се изложени на контакт со крв, нема заболени од HCV-инфекција. Од 64 вработени HBV-инфекцијата е откриена пет пати помалку кај вработените на Одделението за инфективни болести отколку кај вработените во Лабораторијата и осум пати помалку од оние во Одделението за хемодијализа. Се нагласува значењето на здравственото просветување во борбата против инфекциите со HBV и со HCV.

ЛИТЕРАТУРА

1. Камчева М., Камчев Н., Балова Н., Дејанов И., Бошковски Р., Тодоровска Е.: Ендемичноста на HIV-инфекцијата во Република Македонија. Современи аспекти на вирусните хепатити, МАНУ, 1991, с. 215.
2. Alter M. J., Sampliner R. E.: Hepatitis C and miles to go before we sleep. New Eng. J. Med. 321 : 1538, 1989.

M. KAMČEVA, N. KAMČEV, E. TODOROVSKA,
A. STAROVA, I. DEJANOV

**INCIDENCE OF HBsAg AND HCV ANTIBODIES AMONG WORKERS EXPOSED TO HBV AND
HCV INFECTION IN THE ŠTIP MEDICAL CENTRE**

(Summary)

The results showing the presence of HBV and HCV infection in the employees of Štip Medical Center laboratories, haemodialysis unit, department of infectious diseases and blood transfusion unit are presented. The employees in the departments with an increased awareness of hepatitis infections show fewer HBV infection markers positive. All employees are exposed at their work place to contact with patients' blood samples, but no one is HCV antibodies positive. HBV infection is less present among the employees in the department of infectious diseases: five times less than in the laboratories and eight times than in the haemodialysis unit.

The importance of health education for hepatitis prevention is emphasized.